

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van cofinanciering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het kader van overheidsopdrachten
Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) stimuleert de publieke sector in Vlaanderen om zijn koopkracht en zijn overheidsopdrachten meer strategisch in te zetten voor innovatie. Het PIO heeft nu nog een tijdelijk karakter maar zal met ingang van 1 januari 2024 ingebed worden als regulier beleidsinstrument voor innovatie binnen het VLAIO.

Voorliggend voorontwerp van besluit regelt de toekenning van cofinanciering door VLAIO aan overheidsopdrachten gericht op onderzoek-, ontwikkeling- en innovatieactiviteiten voor en door de publieke sector in Vlaanderen vanaf 2024.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Economie, Wetenschap en Innovatie

Beleidsveld: Wetenschap en Innovatie

Beleidsdoelstelling: Stimuleren en faciliteren van het inzetten van overheidsopdrachten voor innovatie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/429 van 31 oktober 2023.

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 20 november 2023.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid werd aangevraagd op 21 november 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 23 februari 2018 hechtte de Vlaamse Regering zijn goedkeuring aan het Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van cofinanciering van onderzoek en ontwikkeling in het kader van overheidsopdrachten (VR 2018 2302 DOC 0152). Dit besluit vormt een beslissingskader voor cofinanciering van aankopen van onderzoeksdiensten door Vlaamse aanbestedende overheden. Via cofinanciering van dergelijke innovatieprojecten stimuleert het 'Programma voor Innovatieve Overheidsopdrachten' (PIO) het inzetten van innovatieve overheidsopdrachten in de publieke sector in Vlaanderen.

Het besluit is aan een grondige actualisering toe. Enerzijds is beslist dat het PIO vanaf 2024 als regulier instrument voor innovatie wordt ondergebracht bij het VLAIO. Deze beslissing maakt een aantal praktische aanpassingen nodig aan het besluit. De verantwoordelijkheden van het departement EWI voor het PIO programma worden vanaf 2024 overgenomen door het VLAIO. Anderzijds is het gewenst om het toepassingsgebied van het Besluit op het niveau van de cofinancierbare activiteiten scherper te omschrijven zodat deze beter aansluiten bij de dagelijkse praktijk van 'innovatieve overheidsopdrachten'.

Er is gekozen om een nieuw besluit voor te bereiden en geen wijzigingsbesluit. Reden hiervoor is dat het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 vatbaar was voor sterke vereenvoudiging waardoor heel wat van de bepalingen in het geactualiseerde voorliggende voorontwerp niet worden hernomen.

De decretale basis van het voorliggende voorontwerp van besluit voor de cofinanciering van innovatieve overheidsopdrachten is dezelfde als deze voor het Besluit van 23 februari 2018. De basis kan gevonden worden in artikel 41, ter, §2 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 dat bepaalt dat de Vlaamse Regering steun kan verlenen voor projecten ter bevordering van de economie of de innovatie aan entiteiten, die geen onderneming zijn, onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Het decreet bepaalt in datzelfde artikel verder:

“De Vlaamse Regering bepaalt welke instrumenten met betrekking tot de steunverlening tot de bevoegdheid van het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen behoren.

Het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen is ervoor bevoegd om een beslissing over de toekenning van steun te nemen, ongeacht het bedrag van de toe te kennen steun.”

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 werd hieraan gevolg gegeven door in artikel 6, §1 van het besluit de steunregelingen op te lijsten waarvoor het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen bevoegd is. In datzelfde besluit werd ook een generiek kader uitgewerkt voor de beslissingen die genomen worden in het Beslissingscomité.

De doelgroep

De doelgroep van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten zijn alle Vlaamse organisaties die op een structurele wijze dienen te voldoen aan de Wet inzake Overheidsopdrachten.

De definitie 'Vlaamse aanbestedende overheid' in artikel 1 van voorliggend ontwerpbesluit is gebaseerd op de definitie van 'aangebestedende overheid' in de Wet inzake Overheidsopdrachten

van 17 juni 2016, maar dan beperkt tot:

- a) de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de lokale en provinciale overheidsinstanties die zijn gesitueerd in het Vlaamse Gewest,
- b) de organisaties die afhangen van het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, van de Vlaamse lokale of provinciale overheidsinstanties of van andere organisaties die ressorteren onder dit punt (b),
- c) de door de Vlaamse Gemeenschap erkende ziekenhuizen verbonden aan lokale besturen, universitaire instellingen of vzw's en stichtingen van openbaar nut.

Belangrijk in deze definiëring en afbakening is de vermelding dat de organisaties gevat onder punt (b) hierboven opgericht zijn met als doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn.

De scope van cofinancierbare activiteiten

Artikel 2 van het besluit geeft aan welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor cofinanciering, dit zijn met name onderzoeks-, ontwikkelings- en innovatieactiviteiten voor het ontwikkelen, testen of valideren van innovatieve producten, diensten of systemen. Bovendien moeten deze activiteiten passen binnen de activiteiten en taken van algemeen belang van de aanvrager. Deze vereiste is ook expliciet vermeld bij de criteria voor beoordeling van de ontvankelijkheid van de aanvragen (cfr. artikel 3).

Door de herhaling in artikel 4 van de vereiste dat de te cofinancieren activiteiten een karakter van algemeen belang moeten hebben en toevoeging van een criterium 7° dat de resultaten van de innovatieve overheidsopdracht de aanbestedende overheid geen marktverstoring concurrentieel voordeel mogen geven, wordt bij de beoordeling voor de goedkeuring van de cofinanciering ook nog eens nagegaan dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatsteun.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een aantal **definities**, met in het bijzonder de bepaling van 'Vlaamse aanbestedende overheid' en 'innovatieve overheidsopdracht'. Met het begrip 'innovatieve overheidsopdracht' worden ook 'precommerciële overheidsopdrachten voor onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten' die onder de uitzonderingsregeling vallen van artikel 32 van de Wet inzake Overheidsopdrachten gevat.

Artikel 2 Doelgroep en omvang van cofinanciering

De entiteiten die in aanmerking kunnen komen voor cofinanciering voor innovatieve overheidsopdrachten zoals bedoeld in het voorontwerp van BVR zijn de Vlaamse aanbestedende overheden zoals gedefinieerd in artikel 1.

De omvang van de cofinanciering wordt beperkt tot 50% van de totale in aanmerking komende kosten. De in aanmerking komende kosten beperken zich tot de kosten voor aankoop van diensten, leveringen of werken door de aanbestedende diensten in het kader van een innovatieve overheidsopdracht, zijnde een overheidsopdracht gericht op de ontwikkeling en validatie van innovatieve producten, diensten, en/of systemen. Ook volgende overheidsopdrachten komen in aanmerking voor cofinanciering:

- overheidsopdrachten voor haalbaarheidsstudies noodzakelijk in het kader van de voorbereiding van een innovatieve overheidsopdracht;
- overheidsopdrachten voor het opzetten van testomgevingen;
- overheidsopdrachten voor de onafhankelijke evaluatie van valideringsresultaten in het kader van innovatieve overheidsopdrachten.

Kosten die gerelateerd zijn aan de innovatieve overheidsopdracht maar die interne werkingskosten of personeelskosten betreffen van de aanbestedende overheid komen niet in aanmerking voor cofinanciering. Ook de aankoop van commerciële hoeveelheden van de innovatieve oplossing komt niet in aanmerking. De aankoop van een beperkte hoeveelheid eerste versies van de ontwikkelde innovatieve producten, diensten of systemen in de vorm van een testserie of piloot kunnen wel gefinancierd worden.

Artikel 3 Ontvankelijkheidsonderzoek van projectaanvragen

Vanaf 2024 staat het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen samen met het VLAIO in voor de voorbereiding van de periodieke oproepen voor projectaanvragen, de beslissing in verband met de ontvankelijkheid van deze aanvragen en de begeleiding en administratieve en financiële opvolging van de projecten.

Het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen beslist over de ontvankelijkheid van projectaanvragen rekening houdend met de criteria vermeld in het voorliggend besluit van de Vlaamse Regering. Deze criteria betreffen de aard van de organisatie en activiteiten van de aanvrager. Deze moeten binnen de scope vallen van de mogelijkheden tot cofinanciering bepaald in artikel 2.

Nadat de aanvraag ontvankelijk is bevonden kan, indien nodig een verdere analyse gebeuren van de specifieke noden en uitdagingen die het voorwerp zullen uitmaken van de innovatieve overheidsopdracht. VLAIO kan hiervoor externe expertise inschakelen.

Op basis van de inzichten in de noden van de aanbestedende overheid en de mogelijkheden van de aanbieders op de markt zal de aanbestedende overheid in overleg met VLAIO één of meerdere opdrachten definiëren en de aankoopprocessen voorbereiden.

Artikel 4 Principiële goedkeuring van een opdrachtdocument en cofinanciering

Eens een opdrachtdocument is opgemaakt wordt het voorgelegd aan het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen voor principiële goedkeuring tot cofinanciering. Bij die beslissing wordt vooral rekening gehouden met de aard van de activiteiten, de kosten baten verhouding en de kwalitatieve uitwerking van de opdracht. Eén ontvankelijke projectaanvraag kan aanleiding geven tot meerdere innovatieve overheidsopdrachten.

Artikel 5 Betrokkenheid VLAIO bij de gunningsprocedure

VLAIO kan bij de gunningsprocedure deel uit maken van de gunningscommissie voor de beoordeling van kandidaatstellingen en offertes. Dit recht is afdwingbaar.

Artikel 6 Definitieve goedkeuring van de cofinanciering

Het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen neemt de definitieve beslissing over de goedkeuring van de cofinanciering op basis van het gunningsverslag en het ontwerp van gunningsbeslissing.

Artikel 7 Sluiting cofinancieringsovereenkomst

Na de definitieve beslissing over de cofinanciering vermeld in artikel 6, wordt tussen het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen en de Vlaamse aanbestedende overheid een cofinancieringsovereenkomst gesloten waarin de verdere voorwaarden van de cofinanciering en eventuele verdere afspraken worden geregeld.

Artikel 8 Opvolging van de innovatieve overheidsopdracht

Ook al financiert het Fonds Innoveren en Ondernemen een belangrijk gedeelte van de kosten van de innovatieve overheidsopdracht toch blijft de aanbestedende overheid de volledige verantwoordelijkheid voor de opvolging van de uitvoering en de verdere afhandeling van de innovatieve overheidsopdracht dragen.

Artikel 9 Betaling van de cofinanciering

In artikel 9 wordt de verplichting tot betaling van de cofinanciering door VLAIO bepaald.

Artikel 10 Toezicht op de naleving van de voorwaarden van cofinanciering

Overeenkomstig het basisprincipe van subsidiëring kan en moet de cofinanciering enkel worden aangewend voor de oorspronkelijke doeleinden van de subsidie en dat onder de voorwaarden die bepaald werden in de verschillende documenten die de innovatieve opdracht en de cofinanciering regelen. VLAIO, bij delegatie vanuit het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen, dient hierover te waken en kan daartoe de nodige informatie opvragen bij de Vlaamse aanbestedende overheid.

Voor het geval dat de voorwaarden van de cofinanciering niet worden nageleefd, geeft het vierde lid van artikel 10 aan dat het Beslissingscomité bij het Fonds innoveren en Ondernemen maatregelen neemt ten aanzien van de aanbestedende overheid, zoals onder andere opschorting van betaling, niet uitbetaling of terugvordering van de subsidie.

Artikel 11 Beroepsprocedure

Artikel 11 regelt een interne beroepsprocedure waarbij beroep kan aangetekend worden tegen de beslissing tot onontvankelijkheid van de projectaanvraag, de beslissingen over de toekenning van cofinanciering, de beslissing tot ingebrekestelling en de beslissing tot terugvordering van de cofinanciering.

Artikel 12 Bevoegdheden van het Beslissingscomité bij het Fonds Innoveren en Ondernemen

In het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 zijn in artikel 6, §1 de steunregelingen opgelijst waarvoor het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen bevoegd is. Artikel 12 schrijft het voorliggend besluit in in deze lijst van steunregelingen. Daardoor sluit de voorliggende regeling voor cofinanciering van innovatieve overheidsopdrachten aan bij het generiek kader voor de beslissingen die genomen worden in het Beslissingscomité bij het Fonds Innoveren en Ondernemen.

Artikel 12 brengt tevens een technische correctie aan in de nummering van de oplijsting van de steunregelingen waarvoor het Beslissingscomité bevoegd is.

Artikel 13 Overgangsregeling.

Het artikel 13 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 op, met dien verstande dat het – zoals het is - van kracht blijft voor alle projectaanvragen voor innovatieve overheidsopdrachten die ingediend zijn voor de inwerkingtreding van het nieuwe besluit en voor alle beslissingen tot cofinanciering die door het Beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen werden genomen voor de inwerkingtreding van dit nieuwe besluit. Dit om te vermijden dat de nieuwe regeling terugwerkende kracht zou hebben tot voor de datum van inwerkingtreding. Beslissingen tot cofinanciering, principieel of definitief zullen worden genomen op basis van het nieuwe besluit vanaf de datum van inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 14 Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding.

Artikel 15 Bevoegde minister

Artikel 15 legt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het besluit bij de Vlaamse minister bevoegd voor de beleidsvelden Economie en Innovatie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De principiële goedkeuring van het besluit tot regeling van de cofinanciering heeft op zich geen weerslag op de begroting, maar is noodzakelijk om een correct kader te creëren voor de toekenning van cofinanciering aan innovatieprojecten in het kader van overheidsopdrachten.

Het bedrag dat jaarlijks wordt voorzien voor de uitvoering van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten maakt deel uit van de besluitvorming over de begroting van het FIO.

De aangepaste uitgavenbegroting 2023 voorziet voor het PIO-programma (ECH-AECB5CA-WT - 1EF399) 3.780.000 euro.

Het advies van de Inspectie van Financiën gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid werd aangevraagd op 21 november 2023.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Ook lokale en provinciale besturen in Vlaanderen kunnen in aanmerking komen voor cofinanciering van de aankoop van onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het kader van overheidsopdrachten. Zij kunnen hiervoor deelnemen aan periodieke oproepen voor projectvoorstellen georganiseerd binnen het Programma voor Innovatieve Overheidsopdrachten.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaand voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen en de Raad van State. Op de vergadering van het Beslissingscomité van 26 mei 2023 zijn de resultaten van de onafhankelijke doorlichting van het PIO-programma samen met de krachtlijnen van het plan van aanpak voor de komende jaren van het PIO-programma besproken.

Advies van de Strategische adviesraad (SERV) is niet vereist aangezien dit nieuwe besluit een vervanging is met beperkte wijziging van reeds bestaande regelgeving.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaand voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van cofinanciering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het kader van overheidsopdrachten;
2. de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit:
  - het advies in te winnen bij het Beslissingscomité van het Fonds Innoveren en Ondernemen;
3. de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst en te gelasten over het voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerd wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van cofinanciering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het kader van overheidsopdrachten;
- het advies van de Inspectie van Financiën